

4. Скрипченко О. В. Вікова та педагогічна психологія: Навч. пос. / О. П. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін.. – К.: Просвіта, 2001. – 416 с.
5. Соловова Е. Н. Методика обучения иностранным языкам: Базовый курс лекций. Пособие для студентов пед. вузов и учителей / Е. Н. Соловова. – М.: Просвещение, 2002. – 239 с.

Матюха Галина,
кандидат педагогічних наук, доцент
Однороманенко Мариня,
магістрант

Мелітопольський державний педагогічний
університет імені Б.Хмельницького

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІ СТАРШОКЛАСНИКІВ ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Високий рівень інформаційних технологій у світі вимагає від людини здатність вільно орієнтуватися у великому потоці інформації, використовувати її для прийняття рішень, прагнути досягнення своєї мети. Високі інформаційно-комунікаційні технології дозволяють прискорити цей процес. Тому провідна мета школи полягає в тому, щоб випускник міг швидко орієнтуватися в світі інформації, оперувати власними знаннями, використовувати високі інформаційні технології для життєвого самоствердження й самореалізації, для забезпечення життєвого успіху. Основою для успішної самореалізації учня є ключові компетентності й наскрізні вміння. Знання та вміння, взаємопов'язані з ціннісними орієнтирами учня, формують його життєві компетентності [1].

Спілкування іноземними мовами – є однією з десяти (за Концепцією Нової української школи) компетентностей майбутнього випускника, необхідних для того, щоб відчувати себе конкурентоспроможним у житті, навчанні та праці. Зміст іншомовної компетентності визначає уміння школярів належно розуміти висловлене іноземною мовою, усно і письмово висловлювати власні думки й почуття, тлумачити певні поняття, аналізувати факти та розділяти погляди інших чи не погоджуватися з ними, обґрунтовуючи власну позицію. Всі ці уміння розвиваються в чотирьох видах іншомовної мовленнєвої діяльності учнів: аудіюванні, говорінні, читанні і письмі у широкому діапазоні соціальних і культурних контекстів [1, 11].

Мотивація навчання для учня – це зацікавленість в навчанні, задоволення від досягнутих результатів. На старшому етапі навчання гостро постає проблема формування мовленнєвої компетентності учня, оскільки в учнів старшої ланки з'являються певні професійні інтереси, змінюється мотивація до навчання, погляд на світ.

Аналіз наукових джерел свідчить про те, що учні старшої ланки вже володіють певним іншомовним та мовленнєвим багажем знань, який потребує від них підтримки та вдосконалення. Важливу роль на даному етапі навчання відіграють вікові та психологічні особливості учнів. Вони впливають на професійні вподобання та здібності, надають змогу проаналізувати запити, коло професійних інтересів та рівень мотивації учнів.

Саме спрямованість старшокласника до певної професії змінює зацікавленість учня в освіті загалом та в навчальних дисциплінах. Вони пов'язуються на потрібні й на ті, які не варті уваги, оскільки не мають нічого спільного з майбутньою професією учня. Даний поділ може призвести до провалу у майбутньому. Нерідко це стосується і вивчення іноземної мови.

Старшокласник – людина самостійна, прагнуча до самоствердження, вона вчиться відстоювати переконання та погляди на речі та явища. Тому комунікація на іноземній мові та відповідне психологічне середовище стають значущими факторами для подальшого розвитку особистості та вдосконалення її комунікативних вмінь [2, 227–229].

Мотивацією для вчителя є зацікавленість в розвитку учнів, спонукання від спілкування з ним. Основні норми поведінки встановлюються таким чином: учні беруть на себе відповідальність за своє навчання, а завданням вчителя є донести до учнів важливість вивчення й опанування іноземних мов, оскільки світ рухається швидкими темпами, і в умовах глобалізації англійська мова набуває ще вагомішого значення як в соціальній сфері, так і професійній [1].

Держава розробляє умови, які б сприяли міжнародній мобільності:

1. Реалізація академічної мобільності учасників освітнього процесу.
2. Встановлення зв'язків з іноземними закладами освіти, які б сприяли поліпшенню навичок розмовної англійської мови, шляхом спілкування з носіями та можливістю взяти участь в академічній мобільності.
3. Залучення іноземців до України, що покращило би комунікативні та рецептивні вміння та навички старшокласників, зруйнувало психологічні бар'єри та страх перед іншомовною комунікацією, а також дало змогу знайомитися з культурою та традиціями інших народів, посилити міжнародні зв'язки.

Даний контакт учнів українських шкіл з носіями іноземних мов та академічна мобільність за кордон роблять можливим розкрити значущість вивчення іноземної мови та допомагають подолати мовленнєвий бар'єр і нерішучість, розширити світогляд учнів і зорієнтувати їх на подальший саморозвиток та самовдосконалення.

У Концепції Нової української школи зазначено, що зміст освіти та її методика мають бути наближені до практики [1]. Отже, нагальною потребою освітян є переосмислити і змінити зміст, форми і методи навчання, щоб отримані майбутніми випускниками знання і практичні навички і вміння забезпечили їм комфортне існування як у будь-якому

соціумі (зокрема іншомовному), так надали можливість продовжити освіту, працевлаштуватися в будь-якій країні світу.

Метою статті є проаналізувати вікові особливості, запити старшокласників та їх інтереси в опануванні іноземної мови, зробити спробу знайти оптимальні способи вдосконалення іншомовної мовленнєвої компетентності учнів старшої школи та підвищення їх мотивації до вивчення іноземних мов.

Учні на старшому етапі прагнуть самостійності, тому на уроках англійської мови активно застосовуються різні види самостійної роботи учня. Окрім того, старшокласники вміють і люблять працювати в команді, тому варто їм пропонувати групові форми роботи, як-от: розробку проєктів, участь у дискусіях, діалогах на англійській мові, що розвиває їх комунікативні навички та підвищує мотивацію.

Позитивно впливає на розвиток іншомовної освіти сучасні технології, які роблять навчальний процес цікавим й більш ефективним. Технології дають змогу користуватися аутентичним іншомовним матеріалом, що краще знайомить і привчає учнів до правильної вимови та розмови на англійській мові. Вони сприяють глибшому зануренню в іншомовне середовище, розвивають творчість та мислення учнів [3, 4–6]. Цікавими та мотивуючими виступають методи навчання, де розкривається творчий потенціал та особистість учня, де відсутні стандартні заучування на пам'ять та класичні вправи. Розглянемо деякі з них [4].

1. Вивчення мови за допомогою матеріалів CALL двонаправлене та індивідуальне навчання, яке полегшує й прискорює самостійне навчання. Це діалогове й індивідуальне засвоєння матеріалу. Даний метод навчання підвищує мотивацію, індивідуалізує навчальний процес, робить незалежним у виборі матеріалів. Комп'ютер допомагає у вивченні мови, оскільки він пристосовується до темпу учня, не спричиняючи на нього тиск. За даним методом легше побачити власні помилки та вчасно їх скорегувати. Він дає можливість вивчати мову в контекст, у тій чи іншій комунікативній ситуації користуватися відповідними мовленнєвими зразками. І хоча даний метод не є повноцінним для розвитку навичок говоріння, проте він пропонує чат, який навчив би учнів користуватися певними мовними виразами під час чат-спілкування з іншими комунікантами, незважаючи на те, що це текстовий чат. Даний метод позитивно впливає на навчання вимови, оскільки комп'ютер вміє розпізнавати усне мовлення. Від учня потребується чітка іншомовна вимова, щоб комп'ютер міг розпізнати його запити. Саме такий варіант корегує вимову і закріплює правильні варіанти у пам'яті.

2. Метод сценарію (storyline method) – це об'єднання спланованого навчального змісту із запитам та інтересами учнів. За даною методикою учні, керуючись вказівками вчителя, створюють власну історію, проявляють творчість й краще запам'ятовують матеріал, який проходить крізь них усвідомлено. Це проєкт із гіпотезами, креативним плануванням та

презентацією. Учні можуть презентувати власні напрацювання у формі драматизації, що дозволяє їм вжитися у роль й поринути в іншомовну атмосферу.

3. **Симулятивний метод** – відіграє позитивну роль у вивченні іноземної мови, оскільки дозволяє спробувати себе у різних ролях. Перед учнями ставляться різні ролі та завдання, які дозволяють спробувати себе у різних соціальних й професійних колах, що позитивно сприяє на вибір майбутньої професії. Навчання проводиться в ігровій формі чи у формі мовних ігор, що робить учнів більш зацікавленими та включеними в навчальний процес. Вони вчать не лише мову, а й вчаться планувати, розробляти стратегію, знаходити спільний зв'язок з членами команди. Цей метод має щільно пов'язаний з реальним життям, тим самим він активно готує майбутніх випускників до подальшого професійного, самостійного життя.

4. **Метод гри** – є актуальним не лише для учнів початкової і середньої школи, а й для старшої ланки. На старшому етапі слід давати ігри, які вимагали би застосовувати мовленнєві вміння учнів. Ігри повинні мати комічний елемент, оскільки навчання, яке викликає радість, є найбільш ефективним. Прикладом може слугувати завдання: перший учень продукує речення, а завданням іншого є продовжити історію, і так по черзі. Історія може бути комічною, але в цьому і полягає сенс, оскільки учень вчиться продукувати речення, не відчуваючи дискомфорту. Він це робить із задоволенням і зацікавленістю.

Отже, учень старшої ланки – людина самостійна й прагнуча до самовдосконалення, яка має певні професійні й особистісні інтереси та цінності. Тому розкрити їх потенціал допоможе розвиток їх здібностей шляхом самостійної роботи та цікавих інтерактивних методів, які б позитивно на них впливали й мотивували до вивчення іноземних мов, як необхідних для професійного та соціального існування в сучасному суспільстві. Існує багато нових технологій та методів, які покращують іноземні мовленнєві вміння, тому важливим є постійний пошук нових методів викладання та навчання, наближення самого процесу навчання до реальності, до життя.

Перспективи подальшого розвитку проблеми ми вбачаємо в розробці експериментальної перевірки комплексу вправ з навчання старшокласників спілкування англійською мовою на основі спеціалізованих методів навчання та інших інноваційних технологій.

Література

1. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>. – 2016. – 40 с.
2. Ніколаєва С.Ю. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах / С.Ю. Ніколаєва. – К. : Ленвіт, 2002. – 328с.
3. Шевченко Е.Б. Використання інтерактивних технологій для розвитку мотиваційного інтересу на уроках англійської мови / Е.Б. Шевченко // Англійська мова та література. – 2005. – №24. – С. 4 – 6.

4. Ehsani Farzad, Eva Knodt. Speech technology in computer-aided language learning: Strengths and limitations of a new CALL paradigm / Ehsani Farzad, Eva Knodt // Language Learning and Technology. – 1998. – July. – 60p.

Михасенко Галина,
кандидат филологических наук,
Частное учреждение образования "БИП – Институт правоведения",
Михасенко Федор,
кандидат филологических наук,
Минский государственный лингвистический университет

ЮРИДИЧЕСКАЯ ТЕРМИНОЛОГИЯ И ТЕКСТЫ В ОБУЧЕНИИ ИНОСТАННОМУ ЯЗЫКУ

Непрерывное развитие международных отношений, а также глобализация права стимулировали интерес к углубленному изучению теории и практики перевода иноязычных юридических текстов. Требование к умениям будущих специалистов профессионально переводить тексты по юриспруденции растет соответственно расширению деловых, культурных и других связей между странами.

На юридических факультетах института обучение профессиональному и обиходно-деловому английскому языку осуществляется в комплексе. Современному специалисту в области права необходимо иметь такой уровень языковой подготовки, который позволил бы ему свободно общаться с зарубежными коллегами и уметь адекватно переводить тексты по юриспруденции. Для этого он должен знать как основы грамматики, так и юридическую лексику, что позволит ему в дальнейшем развить навыки профессиональной устной и письменной речи. Во всех случаях важны четкость и лаконичность при передаче информации, умение оперировать основными моделями синтаксической организации юридических текстов, владеть терминологией, имеющей определенную особенность в юриспруденции. Нередко общеизвестные слова иначе переводятся в юридической литературе, например: *bar* – адвокатура, коллегия адвокатов; *jury* – суд присяжных; *just* – правосудие; справедливость; *sentence* – приговор, наказание и др.

Юридический перевод всегда представляет собой проблему, прежде всего, из-за различий правовых систем. И именно это является основной проблемой, которой подчинены все прочие. В процессе обучения следуют учитывать системные различия, вызывающие переводческие трудности. Например, термины "solicitor" и "barrister" существуют только в британском праве. "counselor" (советник, адвокат) в США и Ирландии. Имеется также большое число различий в англоязычной и русскоязычной юридической терминологии, что явилось отражением тех этапов, которые